

סילבוס לקורס: לקויות ברצף האוטיזם, 84008.1.1

שם המרצה: פלדמן יעקב

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר ב

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: א,ב,ג,ד

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי למידה:

התלמיד/ה תכיר/ יכיר את המאפיינים של האנשים עם אוטיזם.
התלמיד/ה יבין/ תבין את הקשיים אתם מתמודדת משפחתו שלך התלמיד
התלמיד/ה תבין/ יבין תופעות שונות הקשורות להתנהגותו ולמגבלותיו של התלמיד ה ASD
התלמיד/ה יכיר/תכיר את קשיי רכישת השפה ויבין/ תבין את מבנה התקשורת הנורמטיבי לעומת המצוי אצל בעלי ה ASD
התלמיד/ה יכיר/תכיר את דרך בניית סביבה לימודית מתאימה של התלמיד וכן את הבניית סדר יומו.
התלמיד/ה יכיר/תכיר ויתרגל/ תתרגל שיטות בקידום התלמיד עם ה ASD כמו – ה"DIR", ה ABA, גרינשפן, אופשן ועוד.
התלמיד/ה ידע/תדע כיצד להתייחס לסוגיות התנהגותיות שונות.
התלמיד/ה יכיר/תכיר שיטות לקידום שפה דבורה או חלופית.

תיאור הקורס:

1. היכרות עם מאפייני האוטיזם.
2. היכרות עם הקשיים והאתגרים אתם מתמודד התלמיד עם האוטיזם וכן משפחתו
3. סוגיית התקשורת על מרכיביה, דרכי רכישתה והקשיים המתגלים לאורך הדרך.
4. הבניית הסביבה הלימודית של התלמיד על הרצף.
5. היכרות, הבנה ותרגול עבודה בשיטות: DIR, ABA, Son Rise ואחרות
6. כיצד מקדמים שפה?
7. התמודדות עם בעיות התנהגות
8. קידום תלמידים בנושאי עצמאות אישית ותפקודית
9. האספרגר

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	מהו אוטיזם? ההיסטוריה של הלקות, הכרת גישות שונות להבנת התופעה – באמצעות סיפור אישי ושאלות. American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth ed. (DSM-5). Washington, DC: American Psychiatric Association
2	מאפייני האוטיזם ודרכי האבחון ריצ'מן, ש' (2009). לגדל ילד עם אוטיזם. קריית גת: קוראים.
3	היכרות עם אתגרי הלקות ברמה ההתנהגותית, הלימודית והתקשורתית/ חברתית פילובסקי, ת' וירמיה, נ' (2002). "ליקויים בקשב משותף של ילדים צעירים עם אוטיזם". בתוך: לוינגר, ס' וקליין פ' (עורכות), הכושר לקשר: הערכה וטיפול בילדים עם בעיות תקשורת- גישות חדשניות. קריית ביאליק
	השפה – דרך רכישתה, קשיים ברכישת השפה והבנתם, היכרות עם דרכים להתמודדות עם קשיי שפה דרומי, א' (1997).

4	"היא לא מדברת היא אומרת רק מילים: התפתחות הלקסיקון בשלב החד מילי". בתוך: שימרון, י' (עורך). מחקרים בפסיכולוגיה של הלשון בישראל. רכישת לשון, קריאה וכתובה. ירושלים: מאגנס תוספת: שטיימן, מ' ודרומי, א' (2007). "תקשורת שפה ודיבור אצל ילדים צעירים עם לקויות על הרצף האוטוטיטי- הערכה על פי הגישה ההתפתחותית- טבעית ועקרונות בתכנון ההתערבות". בתוך לוינגר, ס' (עורכת), קישורים. קריית ביאליק:
5	עבודה עם תלמיד על אפיונים
6	שיטת ה ABA בן צבי, מ' (2002). "תכנית התנהגותית אינטנסיבית לטיפול בילדים עם בעיות תקשורת". בתוך לוינגר, ס' וקליין, פ' (עורכות)
7	שיטת ה DIR גרינספאן, ס' ווידר, ס' (2008). טיפול באוטיזם. חיפה:
8	כיתת התקשורת – מבנה/ תכנית סדר היום. הארות להוראה בכיתת התקשורת

חובות הסטודנט השתתפות בסדנאות, הגשת עבודה.
בקורס: ההשתתפות בסדנאות/ התנסויות 20%, העבודה 80%

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
סמסטר		

רשימה ביבליוגרפית:

- בות', ט.; איינסקו, מ. 2009. אינדקס להכלה: קידום הלמידה וההשתלבות של כלל התלמידים בבית- הספר. המרכז לחקר חינוך להכלה. אחווה, חיפה (הוצאה עברית).
- המועצה הלאומית לשלום הילד, 2011. ילדים בישראל: שנתון 2011. ירושלים.
- הוועדה הציבורית לבחינת מערכת החינוך המיוחד בישראל ("ועדת דורנר"), ינואר 2009.
- דין וחשבון. 2012. נובמבר: נדלה. <http://meyda.education.gov.il/files/Owl/Hebrew/Dorner.pdf>
- הס, א' (2011). ראייה שונה בשילוב: זיהוי וטיפול "פוטנציאל הצמיחה" של תלמידים עם לקויות ראייה המשולבים בחינוך הרגיל. ש' רייטר, י' לייזר וג' אבישר (עורכים), שילובים: כרך ב. מערכות חינוך וחברה (עמ' 107-87). חיפה: אחוה. (1218093)
- באומינגר, נ', בן ארצי, ג' וקמחי, י' (2007). שילוב חינוכי וחברתי אצל ילדים עם אוטיזם בתפקוד גבוה. בתוך ש' רייטר, י' לייזר, וג' אבישר (עורכים), שילובים: לומדים עם מוגבלויות במערכות החינוך (עמ' 497-461). חיפה: אחוה. (1167824)
- ויזל, א' (2007). שילוב או שוליות: סוגיות בשילוב תלמידים חרשים וכבדי שמיעה. בתוך ש' רייטר, י' לייזר וג' אבישר (עורכים), שילובים: כרך א. לומדים עם מוגבלויות במערכות חינוך (עמ' 396-357). חיפה: אחוה. (1218095)
- חצרוני, א' (2007). טכנולוגיות סיוע לילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים במסגרות חינוך. בתוך ש' רייטר, י' לייזר וג' אבישר (עורכים), שילובים: כרך א. לומדים עם מוגבלויות במערכות חינוך (עמ' 355-321). חיפה: אחוה. (1163073)
- טלמור, ר' (2007). עמדות מורים באשר לשילוב תלמידים בעלי צרכים מיוחדים בכיתות לימוד רגילות. בתוך ש' רייטר, י' לייזר וג' אבישר (עורכים), שילובים: כרך א. לומדים עם מוגבלויות במערכות חינוך (עמ' 195-157). חיפה: אחוה. (1177940)
- טלמור רחל, רייטר שונית, פייגין נעמי. תשס"ה 2005. שחיקתן של מחנכות בכיתות שמשולבים בהן תלמידים בעלי צרכים מיוחדים דפים 39, כתב עת לעיון, למחקר ולהוראה בהכשרת מורים, מכון מופ"ת, עמ' 34-10
- גאון, ד.; מילשטיין, א.; מרום, מ. 2011. שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בבתי-ספר יסודיים: מעקב אחר יישום "פרק השילוב" בחוק חינוך מיוחד. דמ-11-586, מאיר-סג'וינט-מכון ברוקדייל, ירושלים.
- סנדלר-לף, א.; גאון, ד. 1997. שילוב תלמידים עם שיתוק מוחין בחינוך הרגיל: הערכה של תכנית המח"ר – מרכז תמיכה לילדים עם שיתוק מוחין המשולבים בחינוך הרגיל. דמ-97-316, מאיר-סג'וינט-מכון ברוקדייל, ירושלים.
- Bakker, J.T.A.; Denessen, E.; Bosman, A.M.T.; Krijger, E.M.; and Bouts, L. 2007. Sociometric Status and Self-image of Children with Specific and General. Learning Disability Quarterly 30 (1): 47-62
- Bradley, D.F.; King-Sears, M.E.; and Tessier-Switlick, D.M. 1997. Teaching Students in Inclusive Settings, From Theory To Practice. Allyn and Bacon, Boston
- Buysee, V.; and Bailey, B.D. 1993. "Behavioral and Developmental Outcomes in Young Children with Disabilities in Integrated and Segregated Settings: A Review of Comparative Studies". The Journal of Special Education 26:434-459

- Chamberlain, B.; Kasari, C.; and Rotheram-Fuller, E. 2006. "Involvement or Isolation? The social Networks of Children with Autism in Regular Schools". Journal of Autism and Developmental Disorders 37:230-242
- Cole, C.M.; Waldron, N.; and Majd, M. 2004. "Academic Progress of Students Across Inclusive and Traditional Settings". Mental Retardation 42:136-144
- מקורות מכון ברוקדייל, טבת תשע"ג (ינואר 2013) :
כהן-נבות, מ.; לוי, ד.; קונסטנטינוב, ו.; עוואדיה, א.; ברוך-קוברסקי, ר.; ט. חסין. 2009. מיפוי דרכי שירותים ופתרונות מוצעים. דמ-12-623. לף, י.; ריבקיין, ד.;
- מילשטיין, א. 2012. ילדי עולים בגיל הרך עם צרכים מיוחדים: חסמים לצריכת מרום, מ.; ברמן, א.; בן-נון, ש.; מוצן, ג. 2007. תכנית שילוב כשותפות. דמ-07-482 אחר יישום "פרק השילוב" בחוק חינוך מיוחד. דמ-11-586 נאון, ד.;
- מילשטיין, א.; מרום, מ. 2011. שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בבתי-ספר יסודיים: מעקב שגיב, נ.; מילשטיין, א.; בן, א. 2011. מיפוי מרכזים למשפחות לילדים עם צרכים מיוחדים. דמ-11-581 .
- שטרוסברג, נ.; נאון, ד.; זיו, ע. 2008. ילדים עם צרכים מיוחדים באוכלוסייה הבדואית בנגב. דמ-08-503. שרון, א.; צ'סנר, ס.; אור-נוי, א.; שטרוסברג, נ.; וילנסקי, ד.; נאון, ד. 2008. תכנית עידוד לטיפול בילדים הסובלים מהפרעת קשב וריכוז (ADHD) (בארבעה בתי-ספר בירושלים - תמצית מחקר הערכה. 08-26-

---

טל: 02-6750911 פקס: 02-6750917 www.michlalah.edu info@michlalah.edu
ת.ד 16078 ירושלים, ישראל 9116002 | P.O.Box 16078 Jerusalem, Israel 9116002
